

Muistisairaahan hoitomallia etsimässä

Ari Rosenvall

Yleislääketieteen erikoislääkäri

Mehiläinen Ympyrätalo

Muistisairaudet Käypä hoito -työryhmän jäsen

SIDONNAISUUTENI KAUPALLISEEN YRITYKSEEN VIIMEISEN 3 VUODEN AJALTA

Sidonnaisuus

Yritys

Ollut toistuvasti kutsuttuna luennoitsijana	Amgen, Novartis, Orion
Osallistunut koulutustilaisuuden suunnitteluun	
Osallistunut kongressiin osittain tai kokonaan maksettuna	Amgen, Novartis, Eli Lilly
Saanut apurahan	Duodecim: Käypä Hoito
Antanut asiantuntija-apua	Ei
Osallistunut hallintoelimen toimintaan	Alzheimer-tutkimusseura, Helsingin Alzheimeryhdistys
Omistanut osakkeita	Ei
Ollut työsuhteessa	Ei

Muistisairaahan hoitomallia etsimässä

- Miksi?
  - Terveysthuollon kustannuksista yli 2/3 kuluu yli 65-vuotiaiden hoitoon.
  - Muistisairaiden määrä lisääntyy nopeasti; v. 2030 mennessä lisäys n. 40%.
  - Jo nyt 30-60% pitkäaikaishoidosta muistisairaiden hoitoa.
  - Yhden muistisairaahan hoito maksaa n. 40 000 euroa vuodessa (vain kunnan suorat kustannukset).

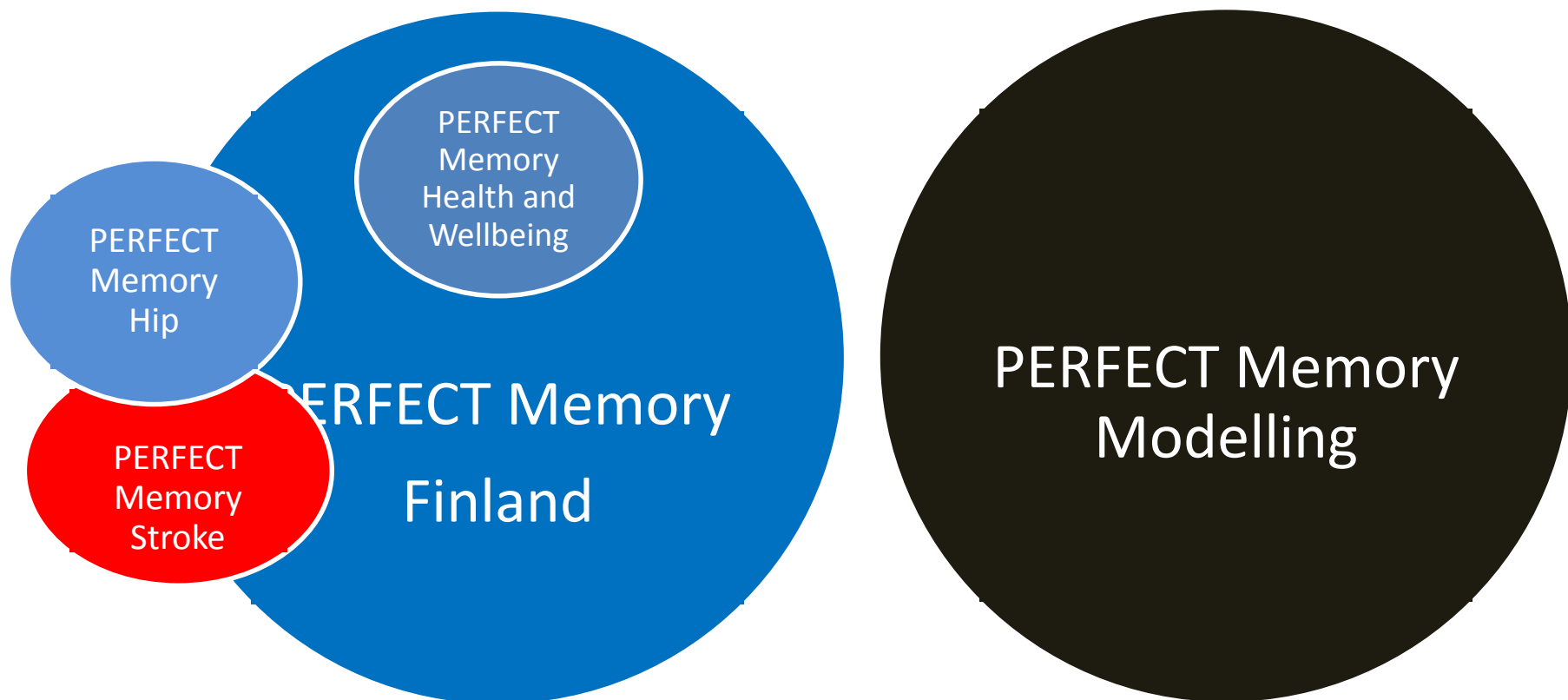
Muistisairaahan hoitomallia etsimässä

- Miten?
  - Muistisairaudet; Käypä hoito –suositus: hyvä hoito sisältää asianmukaisen lääketieteellisen hoidon, kuntouttavat, selviytymistä ja omatoimisuutta tukevat toimenpiteet, oikea-aikaiset tukitoimet, etuuksien varmistaminen ja taloudelliset tukitoimet, omaisten oikeuksista tiedottaminen ja perheiden tukeminen sekä turvallisuutta lisäävät ratkaisut ja muistiapuvälineiden käyttö.

Muistisairaahan hoitomallia etsimässä

- Miten?
  - Muistisairaudet; Käypä hoito –suositus: asianmukainen lääketieteellinen hoito:
    - Lääkehoito (AT, LKT, PT-muistisairaus, AT+AVH)
    - Fyysinen aktiivisuus
    - Henkinen aktiivisuus
    - Sosiaalinen aktiivisuus
    - Käyttösoireiden hoito
    - Tilan seuranta ja hoidon ohjaus tämän mukaan

PERFECT Memory

PERFECT Memory Indicator

1. PERFECT Memory Finland

- Valtakunnallinen tietokanta 1997–2011:
  - a) Muistilääkitys (erityiskorvaus, T0 = osto hetki),
  - b) kotona-asuva henkilö

2. PERFECT Memory Health and Wellbeing

- Peruspalvelutietokanta ja RAI aineisto; Helsinki, Espoo 2007-2011, kaksi kohorttia: I) Muistilääkitys (kuten edellä); II) HILMO-diagnoosi 1994-20011

3. PERFECT Memory Hip/Stroke

- Valtakunnallinen tietokanta: a) Lonkkamurtuma/aivoinfarktin vuoksi sairaalaan, (T0 = sairaalaantulopäivä), b) muistilääkitys (kuten edellä), c) kotona-asuva henkilö

Seuranta kuten PERFECT ja Peruspalvelu-hankkeissa

Peruspalvelu-hankkeen aineisto

Uudet helsinkiläiset ja espoolaiset muistipotilaat v. 2007

Taustatiedot henkilöstä		Koko aineisto	Helsinki	Espoo
Lukumäärä n (%)	Kaikki	924	688	236
	Miehet	294 (31,8%)	201 (29,2%)	93 (39,4%)
	Naiset	630 (68,2%)	487 (70,8%)	143 (60,6%)
Ikä, ka.	Kaikki	80	80	80
	Miehet	78	77	79
	Naiset	81	81	80
Parisuhteessa* n (%)	Kaikki	353 (38,2%)	243 (35,3%)	110 (46,6%)
	Miehet	195 (66,3%)	128 (63,7%)	67 (72,0%)
	Naiset	158 (25,1%)	115 (23,6%)	43 (30,1%)

Seurannan alkua edeltävä vuosi

Palvelu/käyntejä keskim./vuosi	Kaikki	Helsinki	Espoo
Kotipalvelukäyntien ja kotisairaanhoidon käynnit, ka.	86,9	95,2	62,7
Avoterveydenhuollon vastaanottokäynnit lääkärillä, ka.	7,8	6,1	13
Avoterveydenhuollon vastaanottokäynnit hoitajalla, ka.	9,0	6,9	15,1
Kuntoutuskäynnit avoterveydenhuollossa, ka.	5,8	2,0	16,0
Poliklinikkakäynnit erikoissairaanhoidossa, ka.	13,8	15,2	9,8

Seurannan alkua edeltävä vuosi

Palvelu/käyntejä keskim./vuosi	Kaikki	Helsinki	Espoo
Koti/palveluasuminen, ei palveluita eikä omaishoidon tukea, käyntejä ka.	264,7	256,9	287,3
Koti/palveluasuminen, palveluita/omaishoidontukea, käyntejä ka.	63,1	71,0	40,2
Tehostettu palveluasuminen, päiviä ka.	17,1	16,7	18,1
Perusterveydenhuollon vuodeosasto/vanhainkoti vuodeosasto, päiviä ka.	17,7	18,2	16,2
Erikoissairaanhoidon vuodeosasto, päiviä ka.	2,4	2,1	3,3

Lopputilanne 4. vuoden kohdalla

Palvelu/käyntejä keskim./vuosi	Kaikki	Helsinki	Espoo
Kotipalvelukäyntien ja kotisairaanhoidon käynnit, ka.	67,1	76,7	39,0
Avoterveydenhuollon vastaanottokäynnit lääkärillä, ka.	13,9	11,1	22,1
Avoterveydenhuollon vastaanottokäynnit hoitajalla, ka.	12,4	11,3	15,6
Kuntoutuskäynnit avoterveydenhuollossa, ka.	9,8	4,8	24,4
Poliklinikkakäynnit erikoissairaanhoidossa, ka.	23,9	25,7	18,9

Lopputilanne 4. vuoden kohdalla

Palvelu/käyntejä keskim./vuosi	Kaikki	Helsinki	Espoo
Koti/palveluasuminen, ei palveluita eikä omaishoidon tukea, käyntejä ka.	70,7	57,5	109,0
Koti/palveluasuminen, palveluita/omaishoidontukea, käyntejä ka.	53,7	64,6	21,8
Tehostettu palveluasuminen, päiviä ka.	56,5	54,5	62,4
Perusterveydenhuollon vuodeosasto/vanhainkoti vuodeosasto, päiviä ka.	61,4	70,6	34,8
Erikoissairaanhoidon vuodeosasto, päiviä ka.	0,5	0,4	1,1

PePa-hankkeen aineiston perusteella

- Helsingissä oli enemmän laitoshoittoa
- Espoossa enemmän avohoidon käyntejä
- Myös kuolleisuudessa oli selvä ero (Suomen Lääkärilehti 2015, artikkeli arvioitavana)
- Hoidon suorat kustannukset (ilman lääkehoidon osuutta) n. 40 000 euroa/vuosi.

Muistisairaahan hoitomallia etsimässä (PERFECT Memory Modelling)

- Peruspalvelu-hankkeesta ja palvelun tuottajilta (kunnat) saatavilla tiedoilla kartoitetaan muistisairaiden saamat palvelut tällä hetkellä.
- PePa –hankkeesta voidaan laskea siirtymistodennäköisyydet (pitkäaikaishoitoon ja kuolemaan) ja siten arvioida nyt toteutuvan hoidon vaikutusta.
- Tutkimustiedosta pyritään saamaan kuva ”parhaan mahdollisen” hoidon vaikutuksesta ja verrataan tätä nykytilanteeseen.

Muistisairaahan hoitomallia etsimässä (PERFECT Memory Modelling)

– Haasteita:

- Potilaiden löytäminen rekistereistä – nyt vielä onnistuu, kun Kela myöntää B-lausunnolla rajoitetun peruskorvausoikeuden muistisairauksien lääkehoitoon, mutta tämä mahdollisuus poistuu, kun kopiolääkkeillä on korvattavuus ilman ko. lausuntoa ja Kelan päätöstä.
- Sairauden vaikeusasteesta ei saada tietoa rekistereistä.
- Rekisterien pohjalta ei saada tietoa annettujen hoitojen (esim. kotihoidon käynti) sisällöstä.